

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут агроєкології та землеустрою
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
О.А. Лагоднюк
"21" вересня 2018 р.

05-08-35

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ТУРИЗМОЛОГІЯ
Tourismology

спеціальність
specialty

242 "Туризм"
242 TOURISM

Робоча програма навчальної дисципліни «Туризмолія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 242 «Туризм». Рівне: НУВГП, 2018. – 16 с.

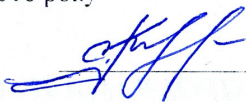
Розробники: Коротун С.І., доцент, к.геогр.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;
Яковишина М.С., старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол № 1 від "05" вересня 2018 року

Завідувач кафедри

"05" 09 2018 року

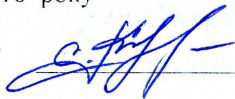
Коротун С.І.

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 242 "Туризм".

Протокол № 1 від "05" вересня 2018 року

Голова науково-методичної комісії

"05" 09 2018 року

Коротун С.І.

© Коротун С.І.,
Яковишина М.С., 2018
© НУВГП, 2018

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Туризмологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 242 «Туризм».

Центральним об'єктом туризмології є турист, «homo viator» (людина, яка подорожує). Предметом туризмології як науки є теоретично узагальнені знання про особистість туриста та туризм.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Туризмологія» є складовою частиною циклу дисциплін професійного спрямування. Вивчення навчальної дисципліни передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін як: «Туризмознавство», «Туристичні ресурси», «Філософія геопростору», «Організація туристичних подорожей», «Туроперейтинг», «Екскурсійна діяльність», «Міжнародний туризм» й ін.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Актуальність вивчення курсу «Туризмологія» зумовлена необхідністю наукового осмислення різноманітних практик сучасного туризму, формування концепції відповідального туризму, як одного із стабілізаторів суспільного розвитку, за допомогою якого можна вирішити цілий комплекс економічних та соціальних проблем.

Дисципліна «Туризмологія» відіграє важливу роль у розгляді теорії й практики туризму та гостинності з різних точок зору. Даний курс має велике значення в упорядкуванні та узагальненні накопиченого досвіду туристичної діяльності, обґрунтуванні основних теоретичних положень і концептуальних моделей туризму.

Курс «Туризмологія» носить міждисциплінарний характер.

Ключові слова: екскурсіологія; онтологія туризму; прaxeологія туризму; туризм; туризмологія; феномен подорожей; філософія туризму.

Abstract

The relevance of the study of the «Tourismology» lies in the need for scientific understanding of various modern tourism practices, in the formation of conception of responsible tourism as one of stabilizing factors of social development that enables settling the whole scope of economic and social problems.

This course provides an important foundation for understanding Tourism&Hospitality theory and practice from a range of perspectives. This course has the great importance in streamlining and summarizing the experience of tourism activity, substantiating the basic theoretical positions and co-conceptual models of tourism.

«Tourismology» is a cross-disciplinary course.

Key words: excursology; ontology of tourism; phenomenon of travel; philosophy of tourism; praxeology of tourism; tourism; tourismology.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 5,0	Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"	Цикл професійної підготовки	
Модулів – 1	Спеціальність 242 "Туризм"	Рік підготовки: 5-й	
Змістових модулів – 2		Семестр 10-й	
Загальна кількість годин – 150		денна форма навчання	заочна форма навчання
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
		26 год.	2 год.
		Практичні	
		24 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	140 год.
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%

для заочної форми навчання – 25% до 75%.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, яка подорожує.

Завданням вивчення туризмології є теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань:

- визначення сутності теорії туризму як наукової соціоекономічної та гуманітарної дисципліни;
- розкриття понятійного, категоріального апарату та основних смислових значень туризму;
- систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генези та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій;
- осмислення структури туризмологічного знання, його системної архітекτονіки, органічної узгодженості всіх частин;
- виявлення діалектики зв'язків між теорією та практикою туристичної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Туризмологія» студент повинен:

знати:

- теорію туризму, понятійно-категоріальний апарат дисципліни;
- принципи філософського тлумачення явища «туризм», феномену подорожей, мотивації туристів;
- історію виникнення туризмологічного знання, основні туризмологічні концепції;
- структуру та функції туризмологічного знання, його суспільне призначення;
- міжнародний та вітчизняний досвід культурного впливу туризму на місцевий етнос;.

вміти:

- застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- користуватися у своїй майбутній професії понятійним апаратом туризмологічних термінів.

мати компетентності:

- володіти навичками оперування фаховою термінологією;
- здатність здійснювати наукові дослідження з туристичної проблематики
- систематизувати наукові підходи до розуміння феномену туризму;
- визначати сутність теорії туризму як інноваційної наукової соціоекономічної та гуманітарної дисципліни.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Туризмологія як наука про туризм

Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука.

Основні параметри теорії туризму. Актуалізація потреби створення теорії туризму: широкомасштабність туристичної діяльності, необхідність наукового підходу до вирішення нагальних завдань туристичної галузі, забезпечення високої економічної і соціальної ефективності туризму. Теоретико-методологічні засади туризмології. Кореляційне співвідношення теорії і практики туризму, виявлення зв'язків туризму з економікою, географією, культурою, соціологією, психологією тощо.

Об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології їх сутність і взаємовідношення.

Тема 2. Генеза туризмологічного знання.

Осмилення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного знання.

Перші узагальнення подорожей в античній філософії (Фалес, Солон, Піфагор, Платон, Анахарсіс, Прокл).

Сутність, характер подорожей в епоху Середньовіччя, їх інтерпретація у теологічних вченнях Св. Августина і Фоми Аквінського.

Виникнення туризму в Новий Час як організованої, специфічної форми подорожей. Ф. Бекон «Про подорожі».

Становлення науки про туризм.

Заснування міжнародних, наукових і громадських організацій: Міжнародна академія туризму; Міжнародний центр по вивченню проблем туризму, Всесвітня туристська організація та інші. Українська туризмологічна школа.

Тема 3. Теоретико-методологічні складові туризмології.

Понятійний апарат туризмології, її тезаурус. Сутність системоформуючих категорій туризмології: «подорож», «екскурсія», «екскурсанти», «турист», «дестинація», «рекреаційні ресурси», «турпродукт», «тур» та ін.

Принципи, методи та функції туризмології. Туризмологічна проблематика. Туризм як чинник сталого розвитку суспільства. Складові туризмологічного знання.

Тема 4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології.

Феноменологічна, герменевтична, антропологічна, аксеологічна особливості філософського розуміння та інтерпретації феномену туризму.

Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям. Аксіологічний аспект цінності туристської діяльності.

Тема 5. Антропологія туризму.

Антропологія мандрів та подорожей. Філософське тлумачення антропології туризму. Туристські товари та товари народних промислів як наслідки антропогенезу.

Тема 6. Географія туризму.

Територіальна організація туризму, принципи розміщення туристських ресурсів, туристського районування. Туристське споживання природних ресурсів. Принципи сталого (гармонійного) розвитку туризму.

Архітектурно-містобудівна організація відпочинку і туризму як форма облаштованості туристської інфраструктури.

Змістовий модуль 2. Складові туризмологічного знання

Тема 7. Соціологія туризму.

Проблеми мотивації туристської діяльності. Структура соціології туризму. Туризм як соціокультурний інститут. Соціологічні аспекти дослідження туризму.

Тема 8. Культурологія туризму.

Засоби, методи та механізми закріплення культурозначущої інформації в практиці туристської діяльності. Формування комунікативної культури, культури спілкування, взаємоповаги, толерантності особистості засобами туризму.

Тема 9. Психологія та етика туризму

Місце психології та етики туризму в туризмологічному знанні. Психологія в процесі туристської діяльності. Психологічні проблеми управління сферою туризму. Етичні виміри туризму.

Тема 10. Педагогіка туризму

Проблеми формування особистості засобами виховання, навчання і розвитку у контексті гуманітарно-соціальних функцій туризму. Екскурсологія. Музейна педагогіка.

Тема 11. Праксеологія туризму

Праксеологія туризму як наукове осмислення туристських практик. Праксеологічні принципи туризму.

Економіка туризму. Інститут гостинності як чинники праксеологічного знання. Менеджмент та маркетинг туризму. Правові аспекти туризмознавства.

Тема 12. Суспільне призначення туризму

Фізіологія людини подорожуючої (обстеження туристів, адекватність їх організму труднощам туристських заходів). Екологія навколишнього середовища як чинник активації туристів. «Overtourism». Екологічна деградація території внаслідок надмірного туризму.

Відповідальний туризм. Туризм і Глобальні цілі сталого розвитку.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	усього	(денна форма)			(заочна форма)			
		у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ.	СР		лекц.	практ.	СР
Модуль 1. Туризмологія								
Змістовий модуль 1. Туризмологія як наука про туризм								
Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука.	12	2	2	8	12		2	10
Тема 2. Генеза туризмологічного знання.	12	2	2	8	12	2		10
Тема 3. Теоретико-методологічні складові туризмології.	12	2	2	8	12			12
Тема 4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології.	12	2	2	8	12			12
Тема 5. Антропологія туризму.	12	2	2	8	12			12
Тема 6. Географія туризму.	16	4	2	10	12		2	10
Разом за змістовим модулем 1	76	14	12	50	72	2	4	66
Змістовий модуль 2. Складові туризмологічного знання								
Тема 7. Соціологія туризму.	12	2	2	8	12			12
Тема 8. Культурологія туризму.	12	2	2	8	12			12
Тема 9. Психологія та етика туризму	12	2	2	8	12			12
Тема 10. Тема 4. Педагогіка туризму	12	2	2	8	12		2	10
Тема 11. Праксеологія туризму	12	2	2	8	16		2	14
Тема 12. Суспільне призначення туризму	14	2	2	10	14			14
Разом за змістовим модулем 2	74	12	12	50	78	—	4	74
Усього годин	150	26	24	100	150	2	8	140

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Туризмологія: процес формування теорії туризму	2	2
2.	Тема 2. Місце туризмології в системі інших наук	2	
3.	Тема 3. Становлення науки про туризм принципи, методи та функції туризмології	2	
4.	Тема 4. Філософія туризму. Туризм як життєвий світ людини	2	
5.	Тема 5. Історія та антропологія туризму	2	
6.	Тема 6. Географія міжнародного туризму і принципи сталого розвитку туризму	2	2
7.	Тема 7. Туристські мотивації: соціологічні аспекти	2	
8.	Тема 8. Культурологічна функція туризму	2	
9.	Тема 9. Етичні виміри туризму.	2	
10.	Тема 10. Екскурсологія як туризмологічна наука. Музейна педагогіка	2	2
11.	Тема 11. Праксеологічні принципи туризму.	2	2
12.	Тема 12. Суспільне значення туризму. «Overtourism» - проблема надмірного туристичного навантаження	2	
	Разом	24	8

4. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год. занять.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Наукові підходи до розуміння феномену туризму	4	6
2.	Понятійний апарат туризмології	2	6
3.	Основні теорії розвитку туризму.	4	6
4.	Генеza туризмологічного знання.	4	6
5.	Місце туризмології в структурі соціогуманітарних наук.	4	6
6.	Туризмологічне знання	2	6

7.	Перші узагальнення подорожей в античній філософії.	4	6
8.	Виникнення туризму як організованої та специфічної форми подорожей.	4	6
9.	Феноменологічна, герменевтична, антропологічна, аксеологічна особливості філософського розуміння та інтерпретації феномену туризму.	4	6
10.	Українська туризмологічна школа	4	6
11.	Теоретико-методологічні складові туризмології	4	6
12.	Сучасний світовий туризм	4	6
13.	Людські цінності в туризмі	4	6
14.	Праксеологічні принципи туризму	2	6
15.	Соціологія туризму	2	6
16.	Культурологія туризму	4	6
17.	Психологія та етика туризму	4	4
18.	Педагогіка туризму	4	4
19.	Суспільне значення туризму	4	4
20.	Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям.	4	4
21.	Філософське тлумачення антропології туризму.	4	4
22.	Правові аспекти туризмознавства.	4	4
23.	Етичні виміри туризму	4	4
24.	Формування пізнавальної мотивації засобами екскурсійної діяльності	4	4
25.	«Overtourism»: можливі шляхи розв'язання проблеми надмірного туристичного навантаження	4	4
26.	Відповідальний туризм	4	4
27.	Туризм і Глобальні цілі сталого розвитку	4	4
	Разом	100	140

5. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях проводиться дискусійне обговорення проблемних питань; задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод

"переваги та недоліки", метод "Робота в мережі", ділові ігри, екскурсійні заняття.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. У процесі викладання лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає питання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. У процесі викладання лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати під час розв'язання проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу щодо відтворення інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо

даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Метод "Обговорення тематичних зображень" дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

Метод вільних асоціацій – форма активізації навчання, що передбачає при розгляді питання виділення проблем, розробку комплексу заходів для їх вирішення.

Метод мозкового штурму спрямований на формування здатності студентів до генерування нових нестандартних ідей.

Метод "переваги та недоліки" сприяє розвитку здібностей до аналізування та критичного мислення.

Метод порівняння формує здібності до співставлення інформації та використаний для аналізу спеціальних програмних продуктів з управління діяльністю туроператорів та турагентів.

Метод "Обговорення на місці" передбачає висловлювання своїх думок з сформульованого проблемного питання без підготовки.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

6. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується оцінювання знань за наступними видами робіт: поточне тестування та опитування; усне опитування; підсумкове тестування з кожного змістового модуля; перевірка виконаних практичних завдань; підготовка та презентація реферату, міні лекції; підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Індивідуальна робота є обов'язковим елементом модуля і виконується обов'язково в часових рамках вивчення певного модуля.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, розрахунково-графічна робота, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2... T12 — теми змістових модулів.

Поточний контроль (60 балів): тестування, опитування, індивідуальна робота, модульні контролю (комп'ютерне тестування).

Підсумковий контроль (40 балів): екзамен – центр незалежного тестування (комп'ютерне тестування).

7. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену та курсової роботи	
90–100	відмінно	
82–89	добре	
74–81		
64–73		
60–63	задовільно	
35–59		
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

8. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни "Туризмологія" включає:

1. Опорний конспект лекцій *(на електронному і паперовому носіях)* за всіма темами курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.
2. Пакети тестових завдань з кожної теми та в цілому по всьому курсу дисципліни.
3. 05-08-14 Методичні вказівки до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Туризмознавство» для студентів спеціальності 242 «Туризм» / Коротун С. І., Яковишина М. С. Рівне : НУВГП, 2016. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/5290/>
4. 05-08-51 Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Туризмологія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання / Коротун С. І., Яковишина М. С. – Рівне : НУВГП, 2018. 35 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/11215/>

9. Рекомендована література

Базова

1. Крачило Н.П. Основы туризмовеждения. Київ : Вища школа. 1980.
2. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) : підручник. Київ : Альтерпрес, 2002. 436 с.
3. Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху : підручник. Київ : Київський університет, 2008. 450 с.
4. Окишев П.А. Основы туризмовеждения. Томск, 2005.
5. Пазенюк В. С., Федорченко В. К., Кручек О. А., Мініч І. М. Туризмологія (теорія туризму) : навч.-метод. посіб. зі спецкурсу. Київ : КУТЕП, 2010. 70 с.
6. Сакун Л.В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира : монографія. Київ : МАУП, 2004. 399 с.
7. Севастьянова С.А. Региональное планирование развития туризма и гостиничного хозяйства : учеб. пособие. Москва : КНОРУС, 2007. 256 с.
8. Ткаченко Т.І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. Київ : КНТЕУ, 2009. 436 с.
9. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : науково-навчальне видання. Київ : КУТЕП, 2008. 825 с.
10. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / Кручек О. А. та ін. Київ : Академія, 2013. 368 с.
11. Філософія туризму : навч. посібник / за ред. Федорченка В.К. та ін. Київ : Кондор, 2004. 268 с.

Допоміжна

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія» (для магістрів спеціальності 8.14010301 – Туризмознавство). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2015. 71 с.
2. Глобальний етичний кодекс туризму, 1999 (Чилі). URL: <http://ethics.unwto.org/en/content/global-code-ethics-tourism>
3. Гохстрат Е., Гейн А. В. Теорія навчання Девіда Колба в музеї: Мрійник, Мислитель, Прагматик, Діяч : наук.- попул. вид. Пер. з голландської Наталії Карпенко. – Київ : Видавець Чередниченко А.М., 2015. 96 с.
4. Бокотей А. А. Інноваційні впровадження в природничих музеях Швейцарії та Австрії. Наукові записки Державного природознавчого музею. 2014. Вип. 30. С. 41-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzdpm_2014_30_6
5. Коротун С. І., Яковишина М. С. Формування навчально-пізнавальної мотивації засобами сучасної екскурсійної діяльності. *Університет і школа: перспективи співпраці* : зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 19-21 квіт. 2018 р. Рівне : НУВГП, 2018. С. 38–40. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/9923/>
6. Пазенюк В.С. Феномен туризма – «человеческое измерение». Гостиничный и ресторанный бизнес. 2001. №1 (4).
7. Сеульська декларація «Світ і туризм». ВТО. 2001 р.
8. Удовиченко І. В. Музейна педагогіка: теорія і практика : науково-методичний посібник. Київ : Логос, Національний музей історії України, 2017. 72 с.
9. Франжиалли Франческо. Туризм як фактор устойчивости развития. Гостиничный и ресторанный бизнес. 2002. №7.
10. Christina Beckmann. Research Reveals Adventure Travelers Primarily Motivated by Transformation. URL: <https://www.adventuretravelnews.com/research-reveals-adventure-travelers-primarily-motivated-by-transformation>
11. Future Traveller Tribes 2030 by Amadeus. URL: <https://amadeus.com/documents/en/blog/pdf/2015/07/amadeus-traveller-tribes-2030-airline-it.pdf>
12. Gail Pellett. Why Travel? – A 21st Century Existential Crisis. URL: <https://medium.com/@gpellet4/why-travel-a-21st-century-existential-crises-f17168840d7a>
13. Tourism Sciences or Tourism Studies? Implications for the Design and Content of Tourism Programming. URL: <https://journals.openedition.org/teoros/1621>

10. Інформаційні ресурси

1. European tourism 2017 - Trends & Prospects (Q4/2017). URL: <http://etc->

[corporate.org/reports/european-tourism-2017-trends-and-prospects-\(q4-2017\)](https://corporate.org/reports/european-tourism-2017-trends-and-prospects-(q4-2017))

2. Overtourism. Responsible travel. URL: <https://www.responsibletravel.com/copy/overtourism>

3. The Transformational Travel Council. URL: <https://www.transformational.travel/>

4. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitiveness-report-2017>

5. Tourism for Sustainable Development Goals. URL: <http://tourism4sdgs.org/>

6. Tourism Statistics. URL: <https://www.e-unwto.org/toc/unwtotfb/current>

7. UNWTO Tourism Highlights. URL: <https://www.e-unwto.org/>

8. World Tourism Day. URL: <http://wtd.unwto.org/content/world-tourism-day-2018>

9. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії наукової бібліотеки НУВГП. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua>